

Hamlet İsxanlı

Bu da bir həyatdı

Fikir yükü

Fikir yüklü sənətkaram,
Düşünürəm aram-aram;
Tanrım, saxla nəzərinde
Bu torpağın üzərində
Düşündükcə bəxtiyaram...

Bilirəm ki, son anda da,
Gözlərimi yumanda da,
Qaranlığa işıq salıb
Xəyallar çatacaq dada –
Bu dəfə də dərdə qalıb
Məni yerdən götürəcək,
Qucağında layla çalıb
Son mənzilə ötürəcək...

Bu da bir həyatdı

Bir çiçək qoxusu
Qəlbimi oynatdı,
Şirin, həzin xatirələr oyatdı,
Yaddaşımda keyləşibmiş qoxusu –
Bu, həyatdı...

Bir günəş doğuşu

Qaranlığın pərdəsini söküb atdı,
Aləmə dağılan odlu telləri
Alova bürüdü hər yeri,
Hərərəti qəlbimə də gəlib çatdı –
Bu bir həyatdı...

Bir kobud insanla yoldaşlıq qorxusu
Qəlbimi qanatdı,
Doğrusu
Yamanca kövrəkdi qəlbim,
Nə bilim, bəlkə də amanatdı,
Amma bilirəm, nə çəkdi qəlbim –
Bu da həyatdı...

Bir sevgi və çarəsizlik duyğusu
Mənə həyatı anlatdı,
Həyatın çox imiş üzü,
Qarası ağına tən,
Gecələrlə ekiz imiş gündüzü;
Qəlbimə hakim kəsilən
Gah sevinc, gah intizar, gah fəryaddı –
Bu da bir həyatdı...

Bir məhəbbət yuxusu
Həyatda olmayan anı yaşatdı,
Yuxumu bürüyən çiçək qoxusu
Yaralı sevdanı yaşatdı.
Doğrusu
Röyadan ayılmaq qorxusu
Yuxuma haram qatdı,
Nə mən yatdım, nə də duyğularım yatdı –
Bu özü də bir həyatdı...

Ömrün harasındaıyıq

Sadə insanlardan biriyik biz də –
Mərhəmətə layiq, hörmətə layiq.
Sözümüz də xoşdur, əməlimiz də,
Haqqa söykənənlər sırasındayıq.
Di gəl, bir nisgil var ürəyimizdə –
Bilmirik ki ömrün harasındayıq...

Bilirik ki uşaq deyilik daha,
Dərman da, şərab da içə bilirik.
Ağzından atəşlər yağan əjdaha
Uşaq nağılıdır – deyirik daha,
Gerçəyi nağıldan seçə bilirik.

Bilirik ki gənclik arxada qaldı,
Zirvədən ensək də, fikir ucaldı.
Talenin hökmü də artıq bilindi,
Ümidləri qurban veririk indi.
Hələ sönməsə də gənclik alovu,
Sökür içimizi qiyamət xofu –
Yaş üstə yaş gəlir, bu qovhaqovu,
Sonu heçlik olan bu son oyunu
Oynayır qara yel, duyuruq bunu,
Bilirik ruzğarın nə olduğunu.

Pərəstiş etmirik sultana, şaha,
Allah qarşısında hamımız birik.
Əyilməzlik bizə gəlsə də baha
Zamanın torundan keçə bilirik.
Hələ ki gedirik üzü sabaha,
Hələ yükümüzü çəkə bilirik.

Qəlbimiz də açıq, surətimiz də,

Rəhmimiz də bəlli, cürətimiz də,
Fəqət kövrəklik var şöhrətimizdə;
Səbəb nə şeytandı, nə də ki cindi,
Həyat bir dalğadır, kim onu mindi
Gah yuxarı qalxdı, gah dibə endi.

Könül coşmaq istər, meydanımız dar,
Sıyrıla bilmirik, köhnə qındayıq,
Ruhumuz bədəndə tutmayıq qərar,
Biz iki sevdanın arasındayıq.
Bir də...bir nisgil var ürəyimizdə,
Bilmirik ki ömrün harasındayıq...

Kim kimi yaratdı

Müdrüklər ortaya hey sual atdı:
Varmı əbədiyyət?
Varsa nədir o? Və nədir həyat?
Kim-kimi yaratdı?

Allah özü xəlq eyləyib
Ən əziz bəndəsini – insanı
Quran-i Kərimi, Musanı, İsanı...
İmanı, ilahi dini –
Bunları mənə nənəm söyləyib,
Çox istəyirdim onun xətrini...

Zaman-zaman öz-özümlə söhbət etdim:
– Nə vaxt duydu, necə duydu həyatı mən?
– Öncə, əlbət, uşaqlıqda, öz nənəmdən –
O mələkdi, ülfəti qəlbimə doldu,
Onun sığındığı tanrı
Mənim də allahım oldu,

Mən onun, nənəmin allahını sevdim.

Sonra dəniz kimi coşdum –
Sormasam da aşiq nədir, sevda nədir,
Cavab gəldi xumar gözlü bir sənəmdən,
Dalğa-dalğa həyəcan qopdu sinəmdən.
Yüksəldi, endi dalğalar, söndü bir-bir
Nə tam sevincə qovuşdum
Nə məhv oldum dərdi-qəmədən...

Sonra isə... mənə tuş oldu dahilər–
Tarixdə adı qalanlar,
Əməli saleh olanlar,
Yaşayanlar və ölənlər –
Onlar, uzun illər
Beynimi, ruhumu bolluca doyurdu ...
Onların söylədiyi, yazdığı nə var
Və çata bilmədiyi dürlü arzular
Məndə yuva qurdu,
Pərvazlanıb məni göylərə uçurdu.

Bəşərin qurduğu ev gör neçə qatdı?!
Xaliqlə yarışda məxluq zilə çatdı...

Yaranan öləcək deyirlər, fəqət,
Həyat eşqindədir sevdalı insan,
Ölməzlikdir ruhun arzu, niyyəti.
Zaman ölməyəcək, ondadır aman,
Tanrı tək hər şeyə qadirdir zaman,
Bəşər onda görür əbədiyyəti...

Öncə nənəm mənə bir dünya yaratdı,
Sonra gördüm həyat qərribə həyatdı.

Nədir həyat? Yaşadıqca duydum az-az,
Anladım ki onu tam anlamaq olmaz.
Müdriklərsə... elə hey ortanı qatdı,
Ortaya hey sual atdı:
Kim kimi yaratdı?

Qismət

Olacağa çarə yoxdur
Bunu mən də bilirəm,
Bilsəm də neyləyə billəm –
Göylərdən işarə yoxdur,
Nə bir kəramət əhliyəm
Nə loğmanam, nə pirəm.

Deyirlər ki ağı olan
Qismətiylə barışar,
Qismətlə barışmaq olmur
Barışsaq aləm qarışar;

Bunu bilməyə nə var?!

Dünyamıza qonaq gəldik
«Salam» deyib ona təzim edək barı.
Ləzzətini daddıq, duyduq gör neçə il,
Qonaq ki əbədi deyil
Vaxt gələndə «sağ ol» deyib
Bu dünyadan ləyaqətlə gedək barı...
İçimizdə sevgidən od qalamağa
Güc-qüdrətimiz yetməsə
Könül üşüyər kölgədə.
Gedən vaxtında getməsə
Gələnlərə yol açılmaz bəlkə də...

Günəşin də öz ömrü var
Bir gün o da bitəcək.
Başqa bir günəş gələcək
Hər dərdə o yetəcək.
Yenə otlar göyərəcək
Açılacaq gül-çiçək
Bülbül yenə gül eşqiylə ötəcək;
Bir oğlanla bir qız yenə
Çiçəklərin arasında itəcək...

Güc və gücsüzlük

Biri dedi:
Gücdür ən böyük səadət,
Güc-qüdrətin varsa əgər
Yaşamağa dəyər.
Güclüsənsə kefin nə istəyir et,
İstəsən gəl, istəsən get,
Topla dövləti, varı.
Asılılıq məğmun etdi insanı –
Dedi çoxları...

Söz qaynağıdır sinəmiz,
Çox axdıqca çox da dolur,
Düşünməkdən pay almayıb ki çənəmiz,
Düşünək ki hər söylənən bütöv olur.
Hər sözün öz hekayəsi, romanı var,
Öz yeri, öz zamanı var.
Sözümün əlbət canı var,
Güc-qüdrət də növ-növ olur,
Yaxşısı var, yamanı var,
Baxır qüdrət sahibinin amalına,

İşi görür nə naminə,
İmkan varsa bir kürsü ver, sonra sına.
Min şükür ki zaman-zaman
Yandırır oda yaxmadan
Dünyanı nura qərq etdi
Düşünən ən ali varlıq,
Yəni insan;
Eşqdən doğan zərif nurdur bəxtiyarlıq.

Qədərindən artıq deyil ayın nuru,
Nə çaşdırır,
Nə də gözü qamaşdırır.
Kübarlıq da buna bənzər,
Yoğrulubdur incə qəlbdən və zəkadan,
Ona yaddır bədxahlıq, şər,
O, insanın içində bakir işıqdır,
Can ilə ruh arasında barışıqdır.

Eşq ki var, o, asılılıq, bağlılıqdır,
İnsanı insan eyləyən
Heyranlıqdır, xoş qılıqdır.
Məhəbbət varsa ürəkdə
Artıq söz-söhbət nədəndir?!
Bil ki gücsüz görünmək də
Bəzən güclü sevgidəndir...

Ölümə nə var ki

Ölümə nə var ki gülüm?!
Yaşamaqdır bu dünyada ən ağır iş...
Tək bir dəfə gəlir ölüm,
Tək bir dəfə qalib gəlir o insana.
Yaşamağın dərdi isə yetmir sona,

Yaşamağın odu ilə
Əriyirik
Bir şam kimi gilə-gilə.

Yaşamaqdır bu dünyada ən ağır iş
Demə, insan əzablara məhkum imiş.
Həyat nəymiş?
Var olmaq uğrunda dava?!
Bu doğrusa,
Dava varsa
Uduzan da, udan da var,
Bir-birinə yağı kəsilir insanlar...
Haqqı-sayı itiririk
Mərdi haqsız qova-qova –
Tüğyan edir yaşamaq uğrunda dava.

Bir qəhrəman, ya bir zəngin, ya bir aqil
Əzrail açan cəbhədə
Oldumu nəyəsə nail?!
Nə qorxu bilir, nə hədə,
Nə rüşvət alır Əzrayil !
Qəhrəman, zəngin, ya aqil
Fərqi yoxdur, əcəlin nəzəri birdir,
Ölüm qarşısında hamı bərabərdir.

Ölümə nə var ki gülüm?!
Bircə dəfə gəlir ölüm,
Ölüm deyil həyatda ən böyük zülm,
Yaşamaqdır bu dünyada ən ağır iş.
Varlığımız yoxluğa doğru bir giriş,
Həyatımız ölümə gedən yol imiş...

Mən ki, sənə demişdim

Mən ki, sənə demişdim, həyata bel bağlama,
Mənim də son günüm var, mən də ölüb gedəcəm.
Göz yaşını sel etmə, gecə-gündüz ağlama,
Zamanın hökmündəyəm, mən səni tərk edəcəm.

Mən ki, sənə demişdim, kor taledən az danış,
Dərdi içində saxla, dərd də sərgilənərmə?
Uzaq olsun ya yaxın, qohum olsun ya tanış,
Sevinc bəxş et, könül al, qəm paylaşmaq hünərmə?

Mən ki, sənə demişdim, danışıb gülüşəndə
Deyəcəksən, ay hayıf, yerin yaman görünür.
Nəğməm, səsim, hənirtim hər yadına düşəndə
Deyəcəksən gözümdə dünyalar heçə dönür.

Mən ki, sənə demişdim, gerçəyi itirəndə
Xatirəyə, xəyalə, surətə uyacaqsan.
Təkliyin pəncəsində köksünü ötürəndə
Sevgilər pıçıldayan səsimi duyacaqsan.

Mən ki, sənə demişdim, yuxuda görəcəksən
Ölməmişəm mən hələ, gəzişirik əl-ələ,
Oxşayıb öpəcəksən, oynayıb güləcəksən,
Ayılında göz yaşın axacaq gilə-gilə.

Mən ki, sənə demişdim, səni candan sevsəm də
Bəzən dünyadan küsüb üzünə tərs baxmışam.
Bağışla, canım-gözüm, sənənləyəm desəm də
Həyat burulğanında səni tək buraxmışam.

Dalğalarla yan-yana

Gündoğandan günbatana gəzmişəm,
Oxşamıram bu dünyadan doyana.
Şaxta vurub, od ələlib, dözmüşəm,
Səyyah gərək hər möhnətə dayana.

Yaraşığı, möcüzəli bir diyar,
Amma orda nə eşqim, nə izim var.
Öz yurdunda gül açmışdı arzular,
O güllərin qoxusundan harda var?!
Yaxşı deyib Ustadımız Şəhriyar:
«Yel gələndə ver gətirsin bu yana,
Bəlkə mənim yatmış bəxtim oyana»
Bu dünyanın çoxmuş bəndi-bərəsi,
Xeyirlə şər mənəm deyir hərəsi,
Zamandadır, varsa, bunun çarəsi...
Silkələmə, titrəyə yer kürəsi,
Ərşə qalxa Koroğlunun nərəsi –
Dəmirçioğlu, Dəli Hasan oyana,
Qaniçənlər qızıl qana boyana.

Heyrət bəzən bağlasa da dilimi,
Duyğularım işə saldı qələmi,
İynə olub sapa düzdüm aləmi.
İçdən gələn sevincimi, naləmi
Yüklənərək yelkən açdı bir gəmi...
Ömür keçdi dalğalarla yan-yana,
Salam olsun bu əhvalı duyana!

Məhbus nəğməsi

Mən bir insan övladıyam,
Qəlbi küskün, ruhu çılgın.
Göyə qalxan fəryadıyam

Yerə məhkum insanlığın.
Mən də eşqdən od almışam–
Bir ananın qucağından,
Bir kişinin ocağından
Bu dünyaya göz açmışam.
Can deyənə can demişəm,
Mən də hərdən cuşa gəlib,
Könül, havalan demişəm.
Ancaq bir gün anladım ki,
Məğrur-məğrur uçmaq üçün,
Səadəti qucmaq üçün
Bu dünyaya gəlməmişəm.
Göy üzündən sevda uman,
Gözlərindən qan-yaş daman
Qanadı bağlı bir quşam;
Buludlara həsrət qalıb,
Tənhalığa güzar salıb
Dar qəfəsə qovuşmuşam.
Xaraba dünya içində
Könlümə həmdəm seçəndə
Daşürəklə dost olmuşam.

Bir gün gəldi, anladım ki,
Bir ananın qucağından,
Bir kişinin ocağından
Mən əbədi qovulmuşam.
Öz-özümü bilən gündən,
Ayrı düşüb öz-özümdən
Xəyallara qoşulmuşam.

Bir gün gəldi, anladım ki,
Mən nahaqdan doğulmuşam.

Bir gözəl gördüm

Küçədə bir gözəl gördüm,
Görməsəm yaxşı olardı...
Nə mən ona salam verdim,
Nə o salam umdu məndən.
Yazıq-yazıq dayanmışdı,
Sifəti də, əlləri də
Günəşdən, ya qara gündən
Qara rəngə boyanmışdı.
Yarım addım irəlidə
Yanında bir körpə vardı,
Boylanırdı matdım-matdım,
Deyəsən, o, yuxudan kal oyanmışdı.

Göylərdən hüzn yağırdı,
Bir gözəlsə yerdə sədəqə yığırdı.
Ürəyindən qopmuş idi sol əli,
Uzanmışdı irəli.
Dodaqları kilidlənmiş,
Tükənmişdi sözləri.
Qəmli dastan söyləyirdi
Onun nəmli gözləri...
Unutmuşdu kef-damağı,
Onun günü qara idi,
Mənim qanım.
Bəlkə onun taleyinə yazılmışdı
Cəhənnəmi bu dünyada yaşamağı?!
Deyəsən, o, halımı duyub qanmışdı,
Görünür ki tərgitməyib utanmağı,
Yanaqları bir balaca allanmışdı.

Cahandan küsüb gedərdim,

Ya bəlkə üsyan edərdim
Bacarsaydım...
Padşahı da, özümü də suçlu saydım.
Nə baxmağa üzüm vardı,
Nə qaçmağa bir yerim,
Küçə sanki od ələnmiş dar cığırdı,
Bir gözəl də orda sədəqə yığırdı.
Çox üzlər görmüşdü üzü,
Gözlərində qəmdən ocaq qalanmışdı,
Mənim tərəmdən çıxırdı
O ocağın tüstüsü.

Tüstüdə boğulan ey qafil insan,
Düşündün ki bəlkə rahat olarsan
Gözünü yumsan...
Deyirsən ki yumruq boyda ürəyindən
Dünya boyda daş asıldı.
Soruşursan omu, sənmi,
Kim daha çox sarsıldı?
Gözünü aç, dünyaya bax,
Fəxarət deyil sarsılmaq.
Bu ah-vayla nə özünü,
Nə öz həssas oxucunu yorma hədə.
Doğrudur ki kədərdən yan ötüşmədin,
Amma sən ki
O gözəlin düşdüyü günə düşmədin,
Sən o dərdi anlamazsan
Sona qədər..

Get-gedə

Gələcək üstündə kökləndik,
Ümidlə, arzuyla yükləndik,
Gərdişə heç məhəl qoymadıq.

Gülüştük, danışdıq, əyləndik,
Nəğmələr söyləyib dəmləndik,
Sevdağı günlərdən doymadıq.

Yelqanad atlarımı mindik?
Göz yumub açmamış əyləndik,
Zamanın nəbzini duymadıq.

Get-gedə böyüdük, seyrəldik,
Get-gedə nazildik, köyrəldik,
Ötəri sevdaya uymadıq.

Arasında

(həyat axarı haqqında)

Yarışdayıq, güc yığıyıq
Zərrə-zərrə, qırıq-qırıq –
Yeni tarix yaradıyıq
Şübhə, güman arasında.

Sınaq gözlər hər kişini,
Gərək bilsin yerişini;
Tarix görər öz işini
Məkan, zaman arasında.

Həyat keçər axtarışda,
Min məna var hər qarışda.
Məskən salar yaz da, qış da
Ruh ilə can arasında.

Çeşmə axıb selə dönür,
Sel ümmana çatıb sönür–

Bax beləcə keçir ömür
İlk an, son an arasında.

Cavan ölənlər qocalmaz,
Alçaq olanlar ucalmaz,
Hər yetən tarixdə qalmaz
Yaxşı, yaman arasında.

Qoca tarix təsdiq eylər:
Atılan ox düzgün dəyər–
Bir ittifaq olsa əgər
Oxla kaman arasında.

Səs

Tükənməzdir təbiətin möcüzəsi–
Gözəlliyin cazibəsi,
Səsin sehri, sözün sehri,
Gödək ömrün nəhayətsiz könül şəhri,
Ağlın gücü, düşüncənin dərinliyi,
Yaşamağın dadı, duzu, şirinliyi.

Nizam yağır yaradanın tədbirindən–
Göylərin göy xəlbirindən
Dünyamıza dalğa-dalğa səs ələnir,
Sevdalaşıb yapışaraq bir-birindən
Hər tərəfə səpələnir.
Yerdə isə büsat qurur yarın səsi,
Sazın səsi, neyin səsi, tarın səsi,
Nə incədir vurğun qəlbin təranəsi!
Bulud açır yaşmağını min ədayla,
Yağış yağır hay-harayla,
Nərildəyir sellər, sular, axır çayla,

Şahə qalxır, coşur dəniz fırtınayla,
Qara gecə zinətlənir sarı ayla,
Yorğun ana nəvazişlə
Balasına deyir layla.

Ara vermir uğultusu küləklərin,
Əyilmişdir nazik boynu çiçəklərin;
Açılmışdır bəxti yerin,
Üzərində canan gəzir sərin-sərin,
Könül oxşar çarpıntısı ətəklərin,
Sən də çırpın, dəli könül, titrə, tələs,
Bir nəşədir döyüntüsü ürəklərin.

Musiqidir qoca dünya başdan-başa,
İnsanoğlu gəlir cuşa,
Valeh olub gözə, qaşa,
Yerə, göyə, dağa, daşa,
Naxış vurur şəriyyəyə –
Həzin hava, lətif mahnı qoşa-qoşa.

Məhəbbətə həyat verən saf nəfəsdir,
Ən ulu səs qəlbimizdən qopan səsdir,
O, nə xülya, nə ötəri bir həvəsdir,
O, könlüdən köüllərə hopan səsdir,
Odur qüdrət, odur şəfqət,
Odur ruhun, xəyalların sərkərdəsi,
Haqqın səsi, eşqin səsi, qəlbin səsi.

Ot kökü üstə bitər

Anam ilə bir idim
Bir idi varlığımız,
Nəfəsimiz, qanımız,
Can içində canımız.

Sonra... çox işlər oldu,
Mənimlə bir doğuldu
İlk ayrılıq anımız...

Ayrı nəfəs, ayrı can,
Aldım ayrıca ünvan –
Körpəyə ad qoyuldu,
Gör sonra nələr oldu?!

Anam ilə bir idim...
Bir gün gəldi kəsildim
Halal ana südündən
Və o andan, o gündən
Silkələndim kökümdən.

Böyüdükcə ilbəl,
Dəyişdi neçə sahil.
Müstəqil həyat adlı
Burulğana atıldım.
Gah acı, gah da dadlı
Sevdalara qatıldım.
Könül barışdı, küsdü,
Çox bənd-bərələr aşdım.
Pöhrələndim, yolüstü
Özüm də çiçək açdım...
Keçdi gör neçə illər,
Boğdu məni nisgillər.
Qaçmaq olmur hökmdən,
Qopmasam da kökümdən,
Zəiflədim, yuxaldım.
Bir ah qopdu köksümdən,
Tüstülənib od aldım,
Buna da alışacam,

Hər yanan bir gün sönməz,
Çox keçməz, külə dönüb
Torpağa qarışacam.
Sevdiyim bu ölkədə
Bir yaz günü, bəlkə də,
Üstümdə ot göyərər;
Atalar yaxşı deyib:
Ot kökü üstə bitər...

Yollar

Ayın öz yolu var, günün öz yolu,
Hərə öz yoluna davam edəcək.
Baxışlar olsa da şəfqətlə dolu
Yəqin günəşlə ay görüşməyəcək.

Göy yerə əyilməz, düzü belədir,
Möcüzə varsa da, o, könüldədir,
Üfüq xam xəyaldır, yalnız dildədir –
Yer göyə, göy yerə bitişməyəcək.
Amma ki, şairim yenə zildədir,
Yenə də «göy yeri öpdü» deyəcək.

Həyat vəfasızdır, gödəkdir betər,
Fərəhlə başlayar, bir ahla bitər,
Qaydadır insanlar dünyadan gedər,
Təbiətlə heç kəs döyüşməyəcək,
Vəfalı dostları boğacaq kədər,
Dünyanın başına daş düşməyəcək.

Şairim, bir zaman izimiz itər,
Hərdən ayaq saxla, nəfəsini dər,
Məclisə saz gəlsin, qəm-qüssə yetər,

Aşiq təzə-təzə dastan deyəcək.
Sevdadan od alağ son ana qədər,
Sevənlər bir daha küsüşməyəcək.

Dəniz

*(Şairlərimizdən biri dənizi az sevdini demiş, digəri isə təkidlə ondan tələb etmişdi ki,
Xəzərdən üzr istəsin)*

Dənizin suyunu dadmaq istəsən
Dərinlərə tələsmə sən;
Dənizin suyundan bol-bol içməyə,
Dənizi başına çəkməyə
Nə ehtiyac var?
Damladadır mənalar–
Dənizin dadını bilmək istəsən
Ondan bircə damla istə sən...

Dənizin ləngərini, ləpəsini
Anlamaq, duymaq istəsən
Sehri sən dənizin özündə axtar –
Damlalardan nə fayda var?
Dənizin içinə gərək girəsən,
Dənizin şahə qalxan dalğasını,
Atıb-tutan yorğasını
Minib doyunca sürəsən,
Dalğaların ağımtıl təpəsini
Qucaqlayıb köksünə sıxasan,
İçinə çəkib səsini
Suların qoynunda axasan,
Sulara içindən baxasan...

Təklilər meyl edincə,
Bir qaya dibində dayanıb təkçə

Dənizin hüsnünə baxasan
Göz işlədikcə.
Dənizin ecazkar nəğməsini
Dinləyəsen.
Kövrəlincə,
Özün də bilmədən şərqi deyəsən
İçdən-içdən, incə-incə.

Dənizin ruhunu duymaq istəsən
Onunla birləşib bir can olmalı,
Sinəndə dəniz tək həyəcan olmalı.
Dəli bir sevdəyə uymaq istəsən,
Dalğa-dalğa coşan, tufan qoparan
Səni arxasınca dartıb apararı
Könlünü titrədən canan olmalı.

Dənizin ruhunu duymaq istəsən
İçindəki dənizi səslə sən...

Arzu

Təzə bir eşq, təzə arzu, intizar
Qəlbimdə yamanca tutubdur qərar.
Bilmirəm başıma nələr gələcək?!
Nə bilim, bəlkə də bəxtim güləcəkdir?!
Bəlkə çin olacaq dadlı yuxular?!
Eh! Arzudan dadlı dünyada nə var?!

Yeni il

Daha bir il tarixlərə qarışır,
Yaddaşa yazılır ötən günümüz.
Xatirə vurğunu– qaynar könlümüz

Soyuq ađlımızla küsüb-barıřır.
Ziyaf tl  vurur bařa  mr n 
Köhnə ilin bər-bəzəkli son g n .
Bir təzə il keçir onun yerinə,
Bu qaydadır, çox getməyək dərinə...

G l n-gedən təbiətdə iz salır,
Olub-keçən kitablara d ř c k.
Ötən g nd n əməl qalır, söz qalır,
Tarix qocaldıqca z nginl ř c k...

Hər ilin  z hökmü,  z hesabı var,
Verdiyi, aldıđı yaxřı bəllidir.
Dođrudur, i ind  yüz əzabı var,
Amma var olmaq da bir t s llidir.
Sadəcə yařamaq – o da nemətdir,
Varlıq  z  sirdir,  z  zin tdir.

Dünya nemətləri bizə tanıřdır,
Sən eřq  qanad ver, ruhu danıřdır.
Təzə ruh ver ydi təzə il bizə,
Bədən sađlam ola, duyđu t p-təzə...

Tale üstümüzə kölgə salsa da,
 r kl  dil tapmaq ötən olsa da,
Yařayaq, yaradaq, könül xoř olsun,
Sevinc halal olsun, g l ř nuř olsun.

Dumanlar i ind n iřiq görünsün,
Yanıb-yaxılmadan isinsin cahan.
Zərif n đm l r , řer  b r ns n,
L taf t i ind  yařasın insan.

Şerlirim

Şerlər oxumuşam

Biri-birindən gözəl,
Bəlağətli, sığallanmış
Qoşma, məsnəvi, qəzəl,
Saçları zövqlə daranmış,
Ayağından qafiyəylə nallanmış.
Boyu uca,
Boyu bəstə,
Cavan, qoca,
Yorğun, qərib, şikəstə,
Çoxunun da içində od qalanmış.

Şerlər oxumuşam

Biri-birindən əziz,
Biri-birindən qəşəng.
Bəzən yüyrək, bəzən ləng,
Demirəm tam qafiyəsiz,
Amma bir az qiyafəsiz –
Başı-ayağı açıq,
Sərsəridir azacıq.
Bəzisi hay-küylü, bəzisi səssiz.
Saçları daraq görməmiş,
Pırpız, biz-biz,
Amma ürəyi dolu,
Sinəsi geniş.

Bir gün günaha batdım –

İçimdəki sadə, təmiz,
Sudan duru, aydan arı,
Başqa nəfəs toxunmamış,
Məclislərdə oxunmamış
Şerə bənzər misraları

Silkələyib oyatdım.
Sətir-sətir, cümlə-cümlə
Qələmimlə
Bəzəyib çölə atdım,
Özümə iş yaratdım.

Qafiyəli, musiqili sözümü
Kağıza köçürməkdən
Saxlamışdım özümü
Neçə kərə.
Sözümü vurdum yerə,
Uydum sevdalı şerə.
Bağışlayın,
Gücüm yox, bu olasıydı,
Bu, uşaqlıq sevdasıydı...

Nə ins-cinsdir şerlərim –
Söz mülkünə bayraq taxan
Soltanlığım, şahlığım?
Ya keçmişdən mənə baxan
Uşaqlığım?

Şeir in doğuşu

Bəxtim gülür ara-sıra
Bir sevda qonur başıma,
Bir fikir, bir neçə misra
Hakim olur yaddaşıma.

Könül, öz xəyal atını
Sür ki, sən vurğunsan sözə.
Göylərin yeddi qatını
Bir-bir elə, gətir bizə

Şeir, nəğmə sovrqatını.

Bizim yerin şairləri
Görəsən doğrumu deyir–
Guya başdan ayağadək
Bədahətən gəlir şeir?

Doğrudur ki aradabir
Bir nəfəsə gəlir şeir –
İnsan çox şeyə qadirdir;
Amma bir şey ki nadirdir,
Mən bilən o qayda deyil.
(Bizim yerin insanında
Şişirtməyə çoxdur meyl.)

Coşub-daşanda hisslərim
Pıçıldadı ilham pərim –
Qəlibə salma özünü,
Beş-üç qafiyə naminə.
Yaxşı-yaxşı aç gözünü,
Nəzər sal ki tamamına,
Ortada itməsin mənə...

Ölçdüm-biçdim gözəyarı,
Oxşadım, düzdüm yan-yana,
Beynimdəki misraları...
Bitmiş kimi görünəndə
Bir şübhə yarandı məndə –
Bəzi yer könlümə yatmır,
Fikirdə də nəsə çatmır,
Sığala da ehtiyac var...
Nəyisə kənara atdım,
Nəyisə bir az uzatdım.

Şeiri zümzümə edəndə
Yerinə düşmədi bir söz,
Gəl, indi də bu dərdə döz,
Gəl, indi təzə söz axtar...
Qaçdı sanki işin dadı,
Axtardığım tapılmadı.

Zilə qalxa bilməsək də,
Mahnını pəsdən demək də
Könlümüzün istəyidir.
Vəsf etsək də zirvələri,
Dağın ən səfalı yeri
Gül-çiçəkli ətəyidir.

Hər yan sanki duman, çəndi
Və qəfildən
Gözləmədiyim bir anda
Qaranlıqlar silkələndi,
Çişkin, duman arasında
Bərq vurdu günəş şüası.
Tanrının xeyir-duası
Göylərdən yerə ələndi.
Çəkildi çən də, duman da,
Açıldı göyün rübəndi,
Yazıldı şeirin son bəndi.

Əsl mahnı, şeir ancaq
Məhəbbətdən od alacaq
Və sancıyla doğulacaq.

Şeirin ruhu

(Dostum Mövlud Süleymanlıya)

Deyirlər ki sairlərin
Gərək ilhamı gur olsun,
Şair olanın içində
Gərək ilahi nur olsun.

Qaynayıb, çağlayıb coşmaq
Həyatın meyxosş anıdır.
Şeir demək, nəğmə qoşmaq
Bir həssas qəlb nişanıdır.

Nəşəlidir sərin axşam,
Göydə aydır, yerdəsə şam,
Sevən qəlb nə duyğuluymuş!
Sevəli ruh, qaynar ilham –
Şairliyin kökü buymuş!

Sənət fikrə söykənməsə
Yaşayarmı əsə-əsə?!
Həyatın sərt üzü də var,
Tez quruyar dayaz sular...

İstedad, ya ilahi nur
Başa qonmuş qızıl tacdır.
Fikirdir əzəldən bəri
Təbiətin şah əsəri,
Tanrı da fikrə möhtacdır.

Söz ilmədir, şeir naxış,
Ustasına min-min alqış;
Eşq dolu zərif düşüncə,
Dünyaya gəndən bir baxış –
Şeirin ruhu budur mənəcə...

Bir sehirlı ş h rd y m[1]

K k  qədimlərdə qalmıř,
Dařı, torpađı qocalmıř
Min fikirli bir yerd y m.
Qırmızı damlı evləri,
Yam-yařıl řam meř l ri
T p l r  st  ucalmıř
Dađ ətirli ř h rd y m.

Bođazı-durna bođazı,[2]
Ruhunda eřq v  h zun...
S rxoř eyləyir avazı,
Uzundur sevdası, uzun,
Can verir, can alır nazı.

Bir sirli ř h rd y m ki
Qoynunda tarixlər yatır,
İki dünya, iki zaman
Qovđa edir,  l uzadır.
Bu qoca ř rq, bu G ndođan
G nbatan eřqind dir t k,
T l sir, Qərbə can atır...
Bəlkə tarix yarı gerçək,
Yarı uydurma, x yalmıř,
Qol-budađı taz , göyçək,
K k  gözdən iraq qalmıř?!

Bir kirli ř h rd y m ki
Haydan-k yd n qulaq batır,
Kimi alır, kimi satır,
Qarıřıbdır ađ qaraya.
Al md  nə varsa sanki
Burda gəlib bir araya.

(Olmayan şey– etibardır
havaya, eşqə, paraya).
Düyün açan usta hanı
Çağıra Uca tanrını,
Başı pozuq bu şəhərin
Pərişan gur saçlarını
Tel-tel eyləyib daraya?!

Bol alverli bir yerdəyəm,
Dərdi-azarı bazardır;
Satanların qəlbi geniş,
Qiymətlərdə müdhiş eniş,
Alanınsa cibi dardır...

Bir sehirlı şəhərdəyəm,
Bənzərsiz bir ahəngi var –
Bir yanda parıltı, zinət,
Dünya içində bir cənnət,
Bir yanda da zəhərli toz;
Gündüzlərin sifəti boz,
Gecələrin min rəngi var.

1. İstanbul, 1992
2. Bosfor boğazına Türkiyədə sadəcə «Boğaz» deyirlər.

Şiraz[1]

Zülmət çəkir pərdəsini, açılır dan,
Alov qalxır yerlə göyün arasından,
Bəzənir göylər al-əlvan,
Xoş səfərə yollanırıq bu xoş gündə.
Əvvəl-əvvəl yol üstündə
Lənkərandır, Xan Arazdır.

Kim bilir ki yeriyibdir neçə karvan
Bu sahildən o sahilə?!
Eşq olsun iki sahilə. Bu hiss ilə
Yolu yola, dağları çöllərə qatdıq,
Və nəhayət gəlib çatdıq –
Nə tərif etsəm də azdır,
Bu yer şeir, bu yer sənət yuvasıdır,
Bu yerin adı Şirazdır.
Göz oxşayan yup-yumru portağalları
Budaqların sinəsindən sallanıbdır,
Boylanır torpağa sarı;
Elə bil ki yer üzünü seyrə çıxıb
Al günəşin bu sarışın övladları.
Yaşılıqlar qızarıbdır, allanıbdır,
Məftun edir könülləri
Bağçaların füsunkar qızılgülləri,
Təbiətin bu utancaq gözəlləri.
O güllərin yanağında
Alov gördüm– o, günəşin busəsiymiş,
Gəlin tək bəzəkli bu yer
Cənnətin bir guşəsiymiş.
Varlığım la duyuram mən
Ruhumu içdən titrədən
Bu torpaqdan pərvazlanan
Şairlərin nəfəsiymiş...

Sən Şirazdan bir söz salsan
Gülümsəyər, deyər hər kəs
«O gözəl diyarda olsan
Təxt-i Cəmşid[2] məkanında itib batma,
Sədinin də, Hafizin də
Qəbrini ziyarət etməyi unutma».
Bu diyara gəlsən əgər

Deyəcəksən «şükür, ya rəbb,
Bu nə işdir, coşur ilham, çağlayır təb,
Tapılsa cüzi bir səbəb
Gələcəyəm bu yerlərə daha bir kəs»...

1. (Şiraz, İran, 1993)
2. Şirazın 50 km şimal-şərqində yerləşən qədim şəhər– Persepolis qalıqları nəzərdə tutulur.

Şəhərlilər kənddən gəldi

Sevgidən yan keçməyən də,
Eşq şərbəti içməyən də,
Yar seçən də, seçməyən də
Özünə bir şəhər seçdi,
Günü o şəhərdə keçdi...

Şəhər yeni, kənd əzəldi,
Şəhərlilər kənddən gəldi...

Kənd doğrudan da gözəldi,
Meşəyə bax, çəmənə bax,
Çayda, göldə çimənə bax...

Şəhərlilər kənddən gəldi–
Oxumağa gələn də çox,
Ağlayan da, gülən də çox,
Şəhər üçün ölən də çox...

Biri haya-küyə gəldi,
Biri məzə-meyə gəldi,
Bilməsə də nəyə gəldi
Şəhər deyə-deyə gəldi,
Şəhəri görməyə gəldi,

Şəhərdə ölməyə gəldi.

Bakı

Çox nurlu gecələr, səhərlər gördüm,
Gecəli, gündüzlü bir ömür sürdüm,
Çox ölkələr gəzdim, şəhərlər gördüm
Sənin bənzərini görmədim, Bakı!

Yaradan bizlərə pay yollayıbdır,
Hüsnünü tarixlər sığallayıbdır,
Gözəlin yaşını sormağ ayıbdır,
Həmişəcavansan, ey qədim Bakı!

Odlu günəş çimər mavi Xəzərdə,
Ulduzlar saxlayar səni nəzərdə,
Səni düşünürəm hər an, hər yerdə,
Başqasına könül vermədim, Bakı!

Daş heykəl, daş qala, daşdan binalar,
Ortada çal-çağır, eşq bol, meydan dar...
Deyirlər Bakının ölməz ruhu var,
Mən ona vuruldum, can dedim, Bakı!

Görən deyir «vallah, bu möcüzədir»...
Köhnə dost, mənim də ərkim sözədir,
Qələmim zəifdir, şerim təzədir,
Sənə layiq çələng hörmədim, Bakı!

Sudan od qaynayır, oddan su çıxır,
Torpaq nəfəs alır, güc-qüdrət yığır,
Bu şəhərə neçə dünyalar sığır,
Bəs mən öz qəmimlə nə edim, Bakı?!

Ölsəm, qucağında qoy gedim, Bakı!

Ziyarət

Doğulduğum, boy atdığım,
Gecələrlə sevdalaşıb
Səhərləri oyatdığım
Doğma eldə, obadayam...
Qəribədir köhnə adam –
Sanki əski zamanları,
Açılmayan dumanları
Yarıb gəlmiş səs-sədayam,
Elə bil ki, rüyadayam...

Dindirirəm pərdə-pərdə
Otən günün havasını,
Həzin-həzin nəğmələrdə
Tapdım ruhun sevdasını.

Duyğu hakim oldu bizə,
Sevgi özü ibadətdir,
Şükür, gəldik kəndimizə,
Bu nə gözəl ziyarətdir!

Güllər tanış, qoxu tanış,
Göy otların çoxu tanış,
Ocaq tanış, tüstü tanış,
Kəndin altı, üstü tanış...

Bəs nədən qərrib kimiyəm,
Yenə yol çəkir gözlərim?
Niyə belə fikirliyəm,
Pərişandır nəğmələrim?

Ömrümüzdən keçən illər
Bəhsə girdi xeyirlə şər,
Əyrlərə baş əyməyən
Doğru yolda oda düşdü,
“Oğul, haqqa sığın» deyən
Böyüklərim yada düşdü,
Canım yenə oda düşdü.
Atam comərd bir insandı,
El-obaya yaraşandı–
Ağlı iti, qəlbi yumşaq.
Tez yetişdi, tez də yandı –
Bəzən tale haqqı dandı,
Ağrı çəkdi neçə uşaq,
Ruzgarı sərt, qəlbi yumşaq.

Mən qarıya yetişəndə
Qarşılardı nənəm özü.
Qucaqlaşb öpüşəndə
Nur saçardı qəmər üzü.
Sinəsinə döyə-döyə,
«Atam-anam sənsən» – deyə
Dönə-dönə yalvarardı,
Mələkmisal lütfü vardı.

Keçənlərə min-min rəhmət,
Soldu neçə qəddi-qamət,
Onlar geri dönən deyil.
Külli-bəşər etsə minnət,
Başımıza yağsa nemət,
Can yanğısı sönən deyil,
Gedən geri dönən deyil.

Kənd dursa da, ruh dəyişib,
Qara zurna gözə dəymir.
Görən aşiq kimdən küsüb,
Saz sinədə dastan demir?

Ana torpaq, səslə bizi,
Tükənməz ilham çeşməsi.
Kölgə düşən qəlbimizi
İsidəcək nəğmə səsi.
Bu büsata hay verəcək
Qayalardan axan su tək
Saf, dum-duru el nəfəsi.
Doğulduğum boy atdığım,
Arzularla qucaqlaşib
Öz dünyamı yaratdığım
Doğma eldə-obadayam.
Yığılıbdır xeyli adam,
Bu ülfətə mən də şadam,
Üz-gözlərdə hörmət, izzət,
Hər damlaya dərya qiymət...

Bu yerlərə çox gəlmişəm,
Gəldikcə də köyrəlmişəm,
Nəşəm qəmlə görüşübdür,
Sevincimə xal düşübdür.
Ey tanrıdan aldığım nur,
Sən göstərən yol doğrudur.
De, keçmişdənmi gəlmişəm,
Ya mən özüm köhnəlmişəm?

Lalə

(Professor Camal Mustafayevlə Bakıdan Borçalıya gedərkən yol boyu həsrət və heyranlıqla lələləri seyr edirdik.)

İncə alov tək dikəldi,
Parladı yandı lələ,
Gözümüzə işıq gəldi,
Könül cumdu xəyalə.

Yanağı al-qırmızıdı,
Göydə yazılmış yazıdı,
Allahın doğma qızıdı,
Əhsən o mahcəmalə.

Dağlı, çöllü, meşəlidi,
Sərxoş, ürkək, ya dəlidi,
Hər halda çox nəşəlidi,
Gəlməyəydi zavalə...

Onu işvəkar sanmayın,
Ona dəyib toxunmayın,
Amandır, vüsal ummayın,
Lələ dözməz vüsalə...

Yadımdamı

Yadımdamı, xoş baxışdan
Könül həyəcan duyardı,
Bir oğlan da yaranışdan
Xəyallarla yaşayardı?

Yadımdamı, arxımızdan
Boz-bulanlıq su axardı,
Bir oğlan da ağ kağızdan
Hey gəmilər axıdardı?

Yadıdamı, lövbər salıb
O gəmilər dayanardı,
Bir oğlan da izin alıb
Göy sahilə yollanardı?

Yadıdamı, o sahilə
Gülə bənzər bir qız vardı,
Bir oğlan da xeyli zildə
Bülbül kimi oxuyardı?

Yadıdamı, gəmi getdi,
Gözü yaşla doldu qızın,
Bir oğlan da tamam itdi,
Gül bənizi soldu qızın?

Yadıdamı, arxımızdan
Axan sular quruyardı,
Bir oğlan da ağ kağızdan
Təyyarələr uçurdardı?

Yadıdamı, təyyarələr
Göy üzündə dolanardı,
Bir oğlan da üzdən gülər,
İçdən alışıb yanardı?

Səni çox sevirdim

Buludlar əriyib yağışa dönəndə
Mən səni ehmalca göylərdən endirdim,
Qarşımda dayandın nazənin-nazənin,
Danəndə-danəndə,
Üzümü nur saçan tərəfə çevirdim –

Tanrı nə bəxtəvər yaratmış aşiqi!
Gözəllik ilahəm, gözümün işığı,
Səni çox sevirdim.

Şimşəklər çaxanda, parlayıb sönəndə,
Yağış vücudunu oxşayıb öpəndə
Deyəsən bir anlıq huşumu itirdim –
Qəlbi kövrək olur sevdaya düşənin;
Səni çox sevirdim,
Səni çox, lap çox sevirdim.
Göyün maviliyi sulara əks edər,
Suların üstündə dalğalar rəqs edər,
Ağlayar, sızlayar qüssəli buludlar,
Tökülər yağışlar, bulanar göy sular,
Belədir təbiət...
Sevgi ondan betər –
Ya ömrə bəzəkdir, ya ömrü puç eylər.

Mənim nakam eşqim,
Səni tez itirdim,
Sanki uca dağlar yerindən sürüşdü,
Varlığım sarsıldı, ruhum xəstə düşdü,
Bəxtimlə qovğaya girdim –
Sevdaı dünyamı t mam  yetirdim.

Küləklər rəqs edər, səs səsə calanar,
Mavi s malarda bir mahnı dolanar:
Səni çox sevirdim,
Səni çox, lap çox sevirdim.

Sən sevdiy n bir gənc idi

Sən sevdiy n bir gənc idi

Saçları zülmətdən qara.
Sən göyçək, o qəşəng idi,
Alqış məsum sevdalara.

Yer, göy əlvan, rəng-rəng idi,
Eşq yağırdı baxsan hara.
Sən sevdiyini bir gənc idi
Nur saçırdı axşamlara.

Könül açmaqda ləng idi,
Söz deməzdi çəksən dara.
Sən sevdiyini bir gənc idi
Göz yumardı eyhamlara.

Asta-asta qar ələnilib
Saçlarımda dondu sanki.
Sən bu halla cəlvələnilib
Məni niyə sevəsən ki?!

Daha mənsiz ölməyirsən,
Salamat qal, yaşa, var ol.
Sən ki, məni sevməyirsən,
Get, mənsiz də bəxtiyar ol.

Sözlərimin canı budur:
Aşıqlar hissin quludur,
İstədiyini mən deyiləm,
Xəyalının məhsuludur.

İkimizdən birimiz

İkimizdən birimiz
Dünyaya gəlməsəydik...

Günəş nur saçmağında,
Qartallar uçmağında
Davam edərdi, gülüm.
Eşq coşanda sinədə
Qız, oğlanlar yenə də
Yallı gedərdi, gülüm.

Bizsiz də həyat vardı,
Boş qalmazdı yerimiz;
Qiyamətmi qopardı,
İkimizdən birimiz
Dünyaya gəlməsəydik?
Dünyada tam ahəng var –
Tənha ulduzlar yanar,
Aləm nura boyanar.
Milyonlara ruh verər
Bir qəlbdəki duyğular.
Qığılımdan od törər,
Damcılardan dalğalar.
Zərrədə saysız hünər
Hər ahəngdə min rəng var,
Dünyada tam ahəng var.

Günəş aya baxmasa
Ay yerə nur saçarmı?
Qoşa qanad taxmasa
Quşlar şövqlə uçarmı?

İkimizdən birimiz
Dünyaya gəlməsəydik,
Bu günü görməsəydik
Görən nə baş verərdi,

Kim ağlar, kim gülərdi?
Bizə nə dərdi, gülüm?
Dünyaya gəlməyimiz,
Sevib-sevilməyimiz
Yazı, qədərdir, gülüm.

Bir söz deyim müxtəsər,
Məhəbbətdir hər əsər.
Bir vurmazdı qəlbimiz,
Yazılmazdı şerimiz
İkimizdən birimiz
Dünyaya gəlməsəydik.

Dünyanı eşq yaşadar,
Vurğunluqdan xoş nə var?!
Kim deyər ki, sevdalar
Gəldi-gedərdi, gülüm?!

Aramızda soyuqluq var

Aramızda soyuqluq var,
Aramıza qar düşüb.
Könlümü bağlayıb qubar,
Könlümə bir yar düşüb.

Mən ki bir od parçasıyam
Əridərəm qarları.
Mən ki yardan almadım kam,
Xoş qılıq görüm barı.

Qar əriyib sellər axar,
Gedər ağrı-acılar.
Gülümsəyər nazlı bahar,

Bağlı yollar açılar.

Baharda gül-çiçək açar,
Yara çələng hörərəm,
Rəhmə gəlsə sevgili yar
Mən də bir gün görərəm.

Səni

Rəqibə çevrilib dağ da, meşə də,
Ağaclar, göy otlar gizləyir səni.
Bir cığır başında, qalın meşədə
Bir şirindil əğyar gözləyir səni.

Bir ilan qıvrılsa o dar cığırda,
Ayağın büdrəsə çala-çuxurda,
Ürəyinə nəsə damsa axırda
Bil ki, intizarım izləyir səni.

Sən yaşıl meşədə, güllü dağdasan,
Hayıf ki, hayıf ki, çox uzaqdasan,
Yoluna göz dikib bir yazıq insan,
Yamanca, yamanca özləyir[1] səni.

1. Həsərətini çəkir (sənin)

Deyirdim ki

Deyirdim ki, bəni-insan
Aramıza girə bilməz,
Mən aşıq, sən əhli-halsan,
Sevəcəyik, sevgi ölməz.
Deyirdim ki, harda olsan

Mən sağ olsam, sən çağırısan
Uça-uça gələcəyəm.
Deyirdim ki, mən öləndə
Sənsizlikdən öləcəyəm...

Həyat yamanca dəyişdi,
Əlimdə ağlayır qələm.
Bilirəm ki o behiştə
Bir daha görün deyiləm.
Yaralanıb könül quşum,
Bağlanıbdı bəndi-bərəm,
Başımda qalmayıb huşum,
Çağırısan da gələmmərəm.

Sevgidən doğan sözlər də
Bir zaman ölə bilərmiş.
Açılmayırsirli pərdə –
Dünya nə qəribə yermiş?!

Külək və qız

Külək sanki bütün gücünü toplayıb qıza hücum etmişdi. Qız iki əli ilə paltarını saxlamağa çalışsa da, bacarmırdı. Qəribə bu idi ki, qız bu hücumdan nəinki əsəbləşmir, əksinə sanki ləzzət alırdı. Birdən mənə elə gəldi ki, külək özü də qıza qarşı biganə deyil...

Külək oxşar yanağını,
Öpər ürkək dodağını.
Yelləyəndə köynəyini,
Qaldıranda ətəyini
Külək dəmdən fəğan eylər,
Tamaşaya çıxar göylər.

Saçlarının dalğasında
Qəvvəs olub üzər külək.

Köynəyinin yaxasında,
Vücudunda gəzər külək.

Əsər, coşar, hücum eylər,
İncə vücud yelə neylər?
Dəf etməyə taqətmi var,
Zərif çiçək selə neylər?

Bəlkə dəli bir eşqi var,
O eşq ilə diyar-diyar
Əsər külək, nəğmə söylər,
Tamaşaya çıxar göylər?!

Nə yaxşı ki

Düşünürdüm, illər keçib
Zaman verəcək hökmünü –
Ötüşəcək səhər, axşam,
Sən yadımdan çıxacaqsan...
Nə yaxşı ki, yanılmışam,
Gümanım doğru çıxmayıb.
Nə yaxşı ki,
Fələk özü ölçüb-biçib,
Saydığını bir də sayıb
Bir od saldı könlümüzə,
Bir yar çıxdı qarşımıza.
Nə yaxşı ki, hümay quşu
Qondu o vaxt başımıza.
Nə yaxşı ki,
Zaman verib öz hökmünü –
Ötənlər əzizdi bizə,
Xatirədir keçən günü
Bağlayan bu günümüzə.

Düşünürdüm, biz görüşsək,
Başımıza gələnləri
Sən başıma qaxacaqsan,
Mən gözümü yerə dikib
Tutulacam buludlar tək,
Sən şimşək tək çaxacaqsan.
Hanı, o xoşbəxtlik hanı,
Görən niyə baş tutmadı
O çiskinli gündən bəri
Xəyalımda bəslədiyim
Görüş anı?!
Bu taledir, mən nə deyim?..
Nə yaxşı ki,
Ürək heç vaxt unutmadı
O sevdalı həyəcanı...

Məndən sənə yar olmaz

("Səndən mənə yar olmaz" adlı məşhur xalq mahnımızı sevənlərə)

Gözünə gözüm dəyir,
Dodaqlarım titrəyir,
Ürəksə hərdən deyir:
Hər çəmən gülzar olmaz;
Sevgi qanad istəyir,
Qəlb ki, havadar olmaz
Bilmirəm xalq nə deyir –
Məndən sənə yar olmaz...

Zülmətdə gizlənib ay,
Səssiz-səssiz axır çay,
Bəxt qapısı taybatay
Açılsa, ah-zar olmaz;
Hər güzərdən umma pay,

Aşiq sövdəgar olmaz,
İstəsən aləmə yay –
Məndən sənə yar olmaz...

Nə daşam, nə dəmirəm,
Nazına dözəmmirəm,
Daha gəl-gəl demirəm,
Gəlsən də, bahar olmaz;
Odam, yanıb-sönürəm,
Odda etibar olmaz,
Neyləyim, mən bu cürəm –
Məndən sənə yar olmaz...

Mən bir köçəri quşam,
Səmtimi unutmuşam,
Göylərə üz tutmuşam,
Könül bərqərar olmaz;
Bir də gördün uçmuşam,
Mənsiz dünya dar olmaz,
Hərdəmxəyal olmuşam –
Məndən sənə yar olmaz...

Dünyam

(Balaca məktəblilərə)

Üfüqdə qızartı var,
Gecə yandı-yaxıldı,
Qızılı sarı oxlar
Pəncərəmə taxıldı.

Günəş göydə göründü,
Dünyam nura büründü.
Xəyal gerçəyə döndü,

Gerçək sanki nağıldı!

Təbiətə aşiq ol,
Oxu, yaz, yarat bol-bol,
Gələcəyə gedən yol
Düşüncədi, ağıldı!

Köhnə çıraq

(poema)

DAHİ VƏ DƏLİ

Çox-çox qədim zamanlarda
Xeyli müdrik bir kişi
Çox-çox qəribə işlərdə
Xeyli ad çıxarmışdı.
Asta-asta, xırda-xırda
Yaşamağı bacarmazdı
Dözməzdi belə dərdə.
Sözünə sərhəd qoymazdı
Nə sirr bilərdi, nə pərdə.
Ruhunu üsyan sarmışdı,
Axına qarşı durmaqdı
Sözü, fikri, əməli.
Həddi-hüdudu aşmışdı
Həm dahiydi, həm dəli.
Bir də... adam axtarmaqdı
Onun sevimli işi...

ADAM AXTARIŞI

Əlində mis çırağı
Günün günorta çağı
Hərdənbir üz tutardı

İzdihamlı meydana.
Soruşanda «hayana?»
Azca fikrə gedərdi,
Süzərək solu, sağı
Dodaqaltı deyərdi:
«Adam axtarıram mən,
Görsəniz deyin lütfən».

AĞLIN GÖZÜ

Doğrudanmı müdrikiyin
Zirvəsində əyləşən kəs
Ölçüb-biçir hər addımı?
Səbəbsizmi deyirlər bəs
«Ağıllının ağı qaçdı,
Göz qamaşdı, ağıl çaşdı»,
Səhv etmirmi ağlın gözü?
Yadımdan çıxıbdır düzü
Çıraq işə yaradımı
Və sonacan açıldımı
Bu sevdanın iç üzü?

DÜNYA VƏTƏNDAŞI

Aqillərlə, müdriklərlə
Oturmuşdu, durmuşdu o.
Sevdiyi bir fəlsəfəylə
Həyatını qurmuşdu o.
Uğraşsa da yerlə, göylə
Cansız aləmdən qat-qat çox
O, insanı düşünərdi,
Və tək doğma elini yox
O, cahanı düşünərdi.
Öz bəşəri kimliyini

Böylə bəyan eyləyərdi:
«Bədənini yerə taxmış
Dərinlərə kök buraxmış
Çoxillik ağac deyiləm
Ki, bir yeri məskən biləm.

Göylərin kür övladıyam
Küləkdən yoğrulub mayam,
Harda əsib coşa bilsəm
Varlığım la mən ordayam.
Mümkünmüdür bu minvalla
Mən bir yeri vətən sayam
Tək o yerə sevgi duyam?!
Yox! Bu eşqlə mən yanmıram
Heç kimdən də utanmıram
Nə varamsa elə buyam –
Hansısa ölkənin deyil
Dünyanın vətəndaşıyam».

ÇƏLLƏK

Hamı ondan danışardı,
Dövlətindən nə az, nə çox
Bir böyük çəlləyi vardı,
Daş divarlar içində yox
O, çəlləkdə yaşayardı.

SƏRKƏRDƏ İLƏ GÖRÜŞ

Görüşünə can atan
Bir böyük sərkərdəni
Vecinə də almadı.
«Məndən xahişin varmı?»
Deyən bir şahzadəni
Kimsə suçlu sayarmı?

O isə küfr eylədi
Görün bir nələr dedi:
«Kim çağırıbdı səni,
Kimsən, nəyə gəlibsən?
Mən həzz alıram gündən,
Qızınıram. Sən isə
Canın, cəsədin ilə
Qabağımı kəsibsən.
Üstümdən kənar elə
Öz qaranlıq kölgəni.
Gündüz dinc burax məni,
Dərs almaq istəyirsən –
Onda axşam gəl, lütfən».

Sərkərdə dedi «əhsən,
Qəlbimi sənə verdim,
Cahangir olmasaydım
Sən tək olmaq istərdim».

“KÖPƏK”

Qazanc dalınca getmədi,
Mərhəmətli insanların
Verdiyi payla yaşadı.
Özü də öz növbəsində
Papaq altında yatmadı,
Rəqiblərə acı sözdən
Pay verməyi unutmadı.
Öz ürəyinin səsində
Nə duydusa gizlətmədi
Çəkinmədi, üzə dedi.
Düşmənləri tərəfindən
«Köpək» çağrılsa da adı,
Mudriklərin cərgəsindən

Tarix onu ayırmadı.

QAZANC VƏ ŞƏRƏF

«Qazanc dalınca qaçanda
Bəzən şərəf unudulur» –
Belə deyir filosoflar.
Boynumuza almalıyıq
Bu dünyada hər şey olur
Və bizləri dərdə salır
Olanlardan bəzisi.

İşin başqa tərəfi var,
Yaddan çıxır daha bir şey –
Hər adam öz bəyəndiyi,
Sevdiyi havanı çalır.
Hər kəsin öz tərəzisi,
Özünün çəki daşı var,
Özünün məqbul saydığı
Ləyaqəti, şərəfi var.
Ölçü, qiymət, anlayışlar
Dəyişirmiş eldən-elə,
Zaman da deyir sözünü
Gündən-günə, ildən-ilə...

Tarixdə sınaqdan çıxmış
Günümüzdə təsdiqlənmiş
Bir gerçəklik var bu haqda –
Qazanmaq da, çalışmaq da
Böyük əzmin sınağıdır,
İnsanlığın eşqi, canı
Və tərəqqi qaynağıdır.

ULU DAĞ

Bir fikir də var bu haqda –
Bəşərin hey can atdığı
Ürəyində yaşatdığı
Gəl-gəl deyən bir eşqi var –
O insanlıq zirvəsidir.
Əlçatmazdır o ulu dağ,
Döşü yaşıl, başı dümağ,
Orda duman, çəndir hər gün.
O zirvəyə qalxmaq üçün
Sərvətdən sərmayə qoymaq
Hələ azdır, bu bəs deyil,
(Hərçənd- sərvət əbəs deyil).
Bacar elmə, ürfana çat
Qəlbi oxşa, ruhu oynat
İraq olsun sönük həyat!

İstəsən ki duyğuların
Havalanıb zilə çatsın
İnsanların qədrini bil,
Hər işində haqqa sığın,
Qoy bir olsun könüllə dil.
Səni sərvət, şöhrət deyil,
Sadəcə sevgi yaşatsın...

İTİRİLMİŞ CƏNNƏT

Qəribə və... sadə idi,
Demirəm ki sadədildi,
Həyatın kor axarında,
Burulğanında itmədi.
Ağlamadı, «aman öldüm,
Məni qurtarın» demədi.
Könül dəftərindən sildi
Sentimental dastanları.

İtirilmiş cənnət bildi
Daha qədim zamanları.
(Gənclik illərində qalan
Və bizcə ideal olan
Əski günlər səadətmiş,
Bu bəllidir, sirr deyil ki,
Amma bunu gec duymaq da
Çox-çox qədim bir adətmiş...)

AZAD DÜŞÜNCƏ VƏ... HƏYA

Ehtirası, kef-damağı
Böyük qəbahət sayardı.
«Eys-ışrətdən uzaqda dur,
Ondansa dəlilik xoşdur»
Deməkdən ləzzət duyardı.

Nikahı qəbul etmədi,
Bir xanımın arxasınca
Axıra kimi getmədi,
Nə ev tikib ağac əkdi
Nə də bir ailə qurdu.

Anlamazdı nədir basqı,
Nədir qorxu, nədir hədə,
Düşüncəsi, ruhu azad,
Təbiətcə çox cəsurdu.
Fikrini açıq desə də
Özü uca göylər tək
Düyün-düyün müəmmaydı.
Utanmadan deyərki ki
Sifətdən silmək gərəkdir
Ayıb bilib utanmağı.

Ar-namus, həya-isməti
O, insana yedək saydı.
Sözümdə deyiləm qəti
Amma yenə deyirəm ki
Görsəm də hər cür xilqəti
Beləsi tarixdə təkdir.

HAZIRCAVABLIQ

Dediyi hər sözün, fikrin
İçində ruh, ahəng vardı.
Sərt sözü, iti məntiqi
Hazırcavablığı ilə
Ona qarşı duranları
Dəf edərdi, çaşdırardı,
Fərq qoymazdı dost-düşməyə
Hər kəsi dolaşdırardı.
Rəqibləri o, sancardı
Acıqlanmış arı tək.
Bir filosof deyəndə ki
«Dünyada hərəkət yoxdur»
O, dinmədi, danışmadı,
Sadəcə qalxıb yeridi
Asta-asta, gülə-gülə.

O, tənqidin şahı idi,
Lağ, istehza, ələ salmaq
Birinci silahı idi.
Onu sevməyənlər çoxdu,
Onu qəlbən sevənlərin
Piri, qibləgahı idi.

ZİRVƏ

Azad sözün, həqiqətin
Carçısı, peyğəmbəriydi.
Zirvələrin yalnızlığı
Ona yaxşı tanış idi.
Xalqa əcaib görünən
Xeyli qəribə davranış
Və daxili dalğınlığı
Böyüklüyün zirvəsindən
Dünyaya bir baxış idi.

Bəziləri deyirlər ki
Bəzən arzu olunandan
O, çox dərinə getmişdi.
Dilini, ötkəm səsini
Ağlını, düşüncəsini
Başına bəla etmişdi.
Amma geri çəkilmədi
Döymədi heç vaxt dizinə,
Dünyanı dərk etmək eşqi
Onu mübtəla etmişdi
Qəribəlik mərəzinə.

QUL ƏZƏMƏTİ

Xoşbəxt idi, arzuları
Nə mal-mülkdü, nə sərvətdi –
Onlarda gözü yox idi,
Sevməzdi dövləti, varı.
Nə bir kəsin hüzurunda
Təzim etdi, boyun əydi,
Nə də bir kəsdən söz yedi.

Onu dəniz quldurları
Tutub qul tək satanda da,

Tale onu xeyli ağır
Sınağa çəkən anda da
Qul həddinə alçalmadı,
Görünməmiş bir iş etdi,
Satandan bir xahiş etdi:
«Lütfən car çək, kim özünə
Əsil sahib axtarırsa
Qoy bilsin ki mən burdayam,
Qoy işıq gəlsin gözünə.
Bir balaca ağı varsa
Qarşıləsın, pişvaz etsin
Öz ayağıyla gələnı
Və bu günə şükür etsin
Və yalnız o, alsın mənı».

Çətinliyə hazırlaşmaq
Alışdığı bir iş idi.
Özünə, həm başqasına
Tələbkardı. Tələbləri
Hüdudsuzdu, müdhiş idi.

Qul ikən, o, zor həyatı
İçdən yaşadı, seyr etdi,
Daha bir kəs üzə çıxdı
Böyüklüyü, parlaq zatı.
O, qul ikən, azad gəzən
İnsanlardan ulu oldu.
Uşaqlara könül verdi,
Dərs oxutdu, elm öyrətdi,
Hər tərəfi onu sevən
Uşaqlarla dolu oldu.

ELM VƏ ZƏKA

Elm, zəka adlı nemət –
Həddi-hüdudu olmayan,
Payladıqca azalmayan,
Ruhu süsləyən zinətdir.
Dəli sevdalara uyan,
Seçdiyini ağuşunda
Əsir edib buraxmayan,
Canlar alan bir afətdir.
Onu yaradan insanı,
Zərrəni, sonsuz məkanı
İçdən duyan kəramətdir.

ÖLÜM

Könlü necə istədisə
Həyatını o cür qurdu,
Ömrünü də o qaydada
Elə o cür başa vurdu.
Ölümü də həyatı tək
Bənzərsiz və qəribəydi –
Doxsanını haqlayanda
Uzun ömür kitabını
Asta-asta xəyalında
Daha bir kəs varaqladı
Və kitabı bağlamağa
Qərar verdi bircə anda.
Doxsan ildə dayanmayan,
Yorulmayan nəfəsini
İçinə çəkib saxladı,
Ölümsüz bir əzəmətlə
Ölümünü soraqladı.

Həyatında bir qarış da
Uduzmağa alışmadı,

Ölüm uğrunda yarışda
Əzraili qabaqladı.
Torpağa çevrildi cismi
Tarixlərə qaldı adı.

GÜMAN

Sinoplu Diogen idi
Bu qəribə qəhrəmanım.
Demirəm ki bu hekayə
Çox ibrətli, ya yenidi,
Sadəcə bir qığılımdan
Od alıb qaynadı qanım,
Mən ki ürək qızdırmışam
Məni aldatmaz gümanım –
Bəlkə də günah olardı
Ruhun sevdalı anında
Düşüncədən zövq almamaq,
Fikrin geniş meydanında
Söz atını oynatmamaq...
(Oxucum, Diogen təki
Çox ifrata varmıram ki?!
Sakit yerdə boş-boşuna
Hay-həşir qoparmıram ki?)

XASIYYƏT

Sözümüzü yumşaq desək,
Çox da dərinə getməsək
Qəhrəmanım o qədər də
Mülayim insan deyildi
(Bu haqda xeyli deyildi).
Nəcib olsa da niyyəti
Xoş deyildi xasiyyəti.
Bir az tündü, acıdıldı

Amma yenə də adildi.
Dillərdə dastan olmuşdu
Od püskürən təbiəti.

Oxucum, səndən nə danım
Qaynayıbdır ona qanım,
Neyləyək ki o adamın
Canında dəlilik vardı,
Bir az tünddü xasiyyəti
Amma nəcibdi niyyəti,
Ürəklərə yol tapardı
Məkrəz səmimiyyəti.

NARAHATLIQ

Könül, dəlilik məcazdır,
Üzərində sən az dayan.
Ehtirasa, eşqə uyan
Məgər dəlilik etməzmi?
Dərd tükənməz, dərman azdır,
Dərdin özünə yetməzmi?

Fərqli yollardadır insan –
Fikrimizdə yuva salan
Ya gurultu, savaşı, üsyan
Ya iman, dua, namazdır.
(Sual doğru zaman-zaman –
Düşündürüb incitməzmi
Bu hal-qəziyyə, bu dövrən
Hər şeyə qadir fələyi?)
İnsanları buxovlayan
Zəmanəyə etirazdır
Dahilərin dəliliyi.
(Hərdən itiririk izi

Dəli düşüncələr həməən
Sorğulara çəkir bizi).

Könül, dəlilik məcazdır,
Üzərində sən az dayan.
Yol üstəyik, vaxt çox azdır,
Söz üstündə yatma, oyan.

TƏCRÜBƏ

Böyüklüyün mahiyyəti
Hər işdə qeyri-adilik
Və ya kamillik deyil ki...
Təcrübə bizə deyir ki
Dahi varsa aramızda
Allah bəndəsidir o da,
Seçilsə də insanlardan
Birinci olmaq verilmir
Ona hər yerdə, hər zaman.

Qocaman bir müdrik kişi
Bir uşağın arxasınca
Tər töksə də yetə bilmir,
Qartal kimi qanad çalan
Bülbül kimi ötə bilmir.
Kimdə ki böyükdür hünər
Səhvi də böyük görünər.
Belədir dünyanın işi –
Parıltı həm də çaşdırır,
Gur işıq göz qamaşdırır...

ALLAH ADAMI

Qədimlərin müdrikliyi

Bəllidir ki yoxdur məndə,
Amma allah adamını
Duydum, əzizlədim mən də.
İnsanların arxasınca
Söz qoşmadım yaxşı-yaman
Tam əksinə, mən hər zaman
Gözümə dəyən hamını.
Gördüm insani biçimdə
Amma ki xeyli vaxt keçdi,
Əğyar da, yar da dəyişdi,
Keçən bu vaxtın içində
Əski meyar da dəyişdi.
Dedim, könül, bir az dincəl,
Ölçüb-biçmək ağır işdi.
Çox heyf, dinc durmuruq biz,
Tükənir «sonsuz» səbrimiz,
Qiymət vermək mərazinə
Tutulmuşuq hər birimiz.

GÖZ

Qəribəymiş bu dünyanın
Başı pozuq əməlləri –
Çox zaman öz gözümüzdə
Seçəmmirik yekə tiri,
Başqa birinin gözündə
Varsa əgər bir incə tük,
Ən böyük tirdən də böyük
Görünür o, gözümüzdə.

KÖHNƏ ÇİRAQ

Odun, qaz, su, ət dərdi
Dərd üstünə dərd verdi,
Qaçdı həyatın dadı.

Vəzifə, şöhrət dərdi
Əyri yola göndərdi,
Sındı bəşər övladı.
Ayaq açdı xata, şər,
Deyəsən zora düşdü
Bəzi ölçü, dəyərlər.

Bu fağır, yorğun bəndə
Vaxtın bu qıt çağında
Düşdü şəhərə, kəndə
Bir çıraq sorağında.

Axır ki tapa bildim
Toz basmış, üzdən iraq
Bir qırıq köhnə çıraq.
Üzünü bərk-bərk sildim –
Görək bir şey çıxarmı,
Çıraqda bir güc varmı?
Əfsus! Faydası az imiş –
Deyirlər ki son zamanlar
Dəyişib həyatın ritmi,
Yaxşı anlaya bilmədim
Mənmi, çıraqmı, mühitmi
Ya köhnə, ya nasaz imiş?!

Çırağı yox, gözünü sil
Bu çağ əvvəlki çağ deyil.
Köhnəlmiş çırağın nuru
Əvvəlki tək parlaq deyil.
Coş, ey İsrafilin suru,
Torpağın bağı yarılsın,
Açılsın zamanın toru.
Ayılsın öz yuxusundan

Əski cəngavər qüruru.

Çıraqsızdır külli-ələm,
Başına nə çarə qılsın
Əhli-ürfan, əhli-qələm?!

GECƏ AXTARIŞI

Deyirəm bəlkə nahaqdan
Gecələr çıxıbdır yaddan?!
Görünür ki vaz keçəcəm
Gündüz insan aramaqdan.
Elə ki göylər qaraldı
Dəyişdi dünyanın cildi,
Kələ-kötürün üstünə
Qaranlıq pərdə çəkildi.
Çıraq oldu yandı könül,
Uçdu xəyal. Həmdəməmsə
Kitablardı, arzulardı...
Gözünü aç dedi kimsə –
Açdım. Bu nə cah-calaldı?!
Qaramtıl pərdə üstündə
Yanan çıraq, ya hilaldı?!
Mələklərlə bir məclisdə
İnsan gördüm dəstə-dəstə...